

Nyhetsbrev från eSam

Det här nyhetsbrevet vänder sig till eSamverkans-programmets (eSams) medlemsorganisationer. Det distribueras till dig som ingår i något av våra forum eller har anmält att du vill prenumerera på det och du får gärna sprida det vidare till andra. Nyhetsbrevet kommer ut månadsvis, eller oftare vid behov.

Samverkan har aldrig varit viktigare än nu

Kan eSam fylla en roll för att genom samverkan skapa digitala lösningar som bidrar till att förhindra individer att återfalla i brott? Eller för att bättre möta individens behov i samband med om- eller vidareutbildning? De här två aktiviteterna finns med i verksamhetsplanen för 2020/2021 som möjliga kandidater för ett gemensamt utvecklingsarbete. Under årets första månader kommer vi att utforska detta för att se om det finns behov och möjligheter till samverkan, via workshops och möten. Parallellt har vi påbörjat arbetet med att återanvända erfarenheter och lösningar från livshändelsen *Flytta till och från Sverige*, till andra utvecklingsarbeten. Det ska bli spännande att se hur vi kan möjliggöra återvinning i det gemensamma utvecklingsarbetet!

På samma tema – utbyte av erfarenheter och lösningar – kommer eSam under våren att anordna workshops kopplade till användning av molntjänster. Frågan fortsätter att vara högaktuell och sällan har väl behoven av samverkan varit så starka som nu. Om dessa möten, och mycket mer, kan du läsa i månadens nyhetsbrev.

Fia Ekelöf, kanslichef eSam

I detta nummer

[Naturvårdsverket om temamötet Data för utvecklare](#)
[Kommentarer till delbetänkandet från it-driftsutredningen](#)
[Promemoria om Teknik och molntjänster](#)
[e-legitimation för personer utan svenskt personnummer](#)
[Kommande workshops i arbetet med molnfrågan](#)
[Temamöte – AI-utveckling och jämställdhet](#)
[Kalendarium](#)

Naturvårdsverket om temamötet Data för utvecklare

Den 9 december hölls ett temamöte om Naturvårdsverkets uppdrag ”Data för utvecklare” som också ingår i eSams innovationsarbete. Deltagarna fick en presentation av Naturvårdsverkets oberoende experimentplattform GreenTechDev som innehåller beskrivningar av data, tjänster (API:er) och kodexempel anpassade efter målgruppens (utvecklarens) behov.

Naturvårdsverket beskrev också syfte och kopplingar till befintliga ramverk och initiativ, t.ex. DIGGs byggblock API-hantering, Strategi för miljödatahantering och Smart miljöinformation samt de behov som har fångats upp vid hackathons som till exempel texter på engelska och REST-API:er eller JSON hellre än geodatatjänster. Deltagarna fick också stifta bekantskap med och få inspiration från Arbetsförmedlingens plattform JobTechDev.

Nu pågår test av plattformen för att se om beskrivningarna motsvarar utvecklarens behov. Det som utvärderas är främst omfattning och sättet att beskriva. Avsikten är att kunna bidra till bättre och mer likartade beskrivningar och att kunna ge inspel både internt, till eSam och till DIGG.

För mer information kontakta [Ulrika Domellöf Mattsson](#)

Kommentarer till delbetänkandet från it-driftsutredningen

Den 15 januari lämnade utredningen för säker och effektiv it-drift ett delbetänkande (SOU 2021:1) som föreslår en sekretessbrytande bestämmelse i OSL. Den ska gälla vid utlämnande av uppgifter till en leverantör av it-drift, för teknisk lagring och teknisk bearbetning. Därmed skulle det enligt utredningen, bli mycket lättare för myndigheter att outsourca sin it-drift. Därutöver går utredningen in på hur den tolkar begreppet *röjande* i OSL och förhållandet till utländska driftleverantörer som kan bli ålagda av utländsk myndighet, att lämna över uppgifter som de behandlar.

eSams juridisk expertgrupp har påbörjat en analys av utredningens förslag och tolkningar utifrån eSams tidigare uttalanden och vägledningar, samt vilka konsekvenser det kan få för medlemmarna.

Promemoria om teknik och molntjänster

Under våren och hösten 2020 har en arbetsgrupp med deltagare från åtta medlemsorganisationer, tagit fram [en promemoria](#) som berör tekniska förutsättningar i molnlösningar. De huvudsakliga målgrupperna för promemorian är arkitekter, strateger, utvecklare, tekniker och personer på säkerhetsområdet. Den kan även med fördel läsas av beslutsfattare för att få en övergripande inblick i den tekniska komplexiteten. Syftet med promemorian är framför allt att skapa en grundläggande teknisk förståelse och utgöra grund för bra dialoger mellan olika verksamhetsområden inom organisationen.

Promemorian ger inte alla svar på eventuella behov av utredning som en organisation kan ställas inför, utan ska kunna fungera som en översiktlig guide. Den gör inte anspråk på att vara heltäckande och kan förändras över tid.

Flera undergrupper har arbetat med andra ämnesområden där några aktiviteter har varit erfarenhetsutbyten och juridiska arbeten samt att föra dialog med leverantörer om de krav som eSams medlemmar ställer på molnlösningar.

Promemorian är i första delen av mer principiell karaktär och hållbar över tid, medan den andra utgör en ögonblicksbild över det tekniska läget. Den senare delen påverkas och förändras snabbt då nya leverantörer tillkommer och lösningar förändras i de olika tjänsterna. I en bilaga till promemorian finns en fördjupad analys av produkter för digitala möten som del av uppdraget.

För eventuella frågor, kontakta [Daniel Jönsson, Transportstyrelsen](#)

e-legitimation för personer utan svenskt personnummer

I dagarna startar arbetet med att utreda frågan kring e-legitimation för målgrupper som inte har svenskt personnummer. Migrationsverket är ofta den första instansen i det offentliga Sverige som möter dessa målgrupper och har därför initierat en intern förstudie under första kvartalet 2021. Man börjar med att inventera utgångsläge, identifiera möjligheter och sätta ambitionsnivån för att närma sig en lösning. Förstudien leds av **Torbjörn Ekholm** på Migrationsverket.

För att stötta och bredda arbetet bildades en arbetsgrupp kopplad till eSams sakområdesgrupp för arkitektur, som en värdefull källa för information och förankring. Arbetsgruppen hålls samman av **Mikael Ekman** på Migrationsverket.

Mikael Ekman berättar:

- Det kanske verkar konstigt att starta ytterligare en förstudie när det redan finns tonvis med material kring frågan. Men omvärlden förändras snabbt vilket kan medföra nya ställningstaganden, t ex finns kanske snart större möjligheter att använda biometri i sammanhanget på ett annat sätt än bara för något år sedan. Det är också viktigt att vi ser frågan ur ett större perspektiv än enbart ur en enskild myndighets perspektiv. Båda dessa initiativ är därför tänkta att samverka under första kvartalet 2021 till att börja med. Men det är ett omfattande område att ta tag i så det kommer säkert bli en spännande fortsättning på arbetet, avslutar Mikael.

Problembilden är att personer som vill komma till Sverige från länder utanför EU/EES i de flesta fall saknar möjlighet att legitimera sig digitalt mot svenska e-tjänster. Samma sak gäller för andra målgrupper som befinner sig i Sverige och av olika skäl, t ex avsaknad av svenskt personnummer, inte kan skaffa sig eId exempelvis i form av mobilt bank-id.

Frågan om vilka målgrupper utan svenskt personnummer, som e-legitimation kan vara aktuellt för, kommer behöva definieras närmare men exempel på målgrupper ur Migrationsverkets perspektiv är främst:

- 1) Personer som kommer från länder utanför EU/EES.
- 2) Personer som kommer från EU/EES men som inte omfattas av eIDAS.

Möjligheten för myndigheter att erbjuda e-tjänster och digital service till dessa målgrupper försvåras och det gäller också dessa personers möjligheter att navigera i det svenska samhället på ett säkert sätt. En godkänd e-legitimation är också en förutsättning för en snabb etablering i Sverige.

Karin Derestam, utvecklingsledare på Migrationsverket berättar:

- Behovet av en fungerande e-legitimation har åter aktualiserats genom olika samverkansinitiativ ex. det myndighetsgemensamma digitala kundmötet *Flytta till Sverige*. Möjligheten att logga in och ta del av en mer personlig information om sitt ärende

ökar mervärdet enormt mycket i de digitala tjänster vi erbjuder själva, men också i samverkan med andra myndigheter och aktörer ex. kommuner och regioner.

Målet med förstudien är att till slutet av mars kunna presentera en rapport och sammanställning med förslag för fortsatt arbete vilket blir ungefär samtidigt som arbetsgruppens första serie av workshoppar har genomförts.

Under och mellan workshopparna kommer arbetsgruppen bland annat att jobba med att:

- nyansera problembild och behov med bidrag från deltagarna,
- inventera och kartlägga pågående initiativ på området,
- diskutera olika lösningsalternativ och göra en grov bedömning av genomförbarheten och förväntade effekter och
- lyfta fram eventuella hinder och behov av stöd för realisering.

En väsentlig konsekvens av arbetet blir också ökad kunskap för arbetsgruppens deltagare och eSams sakområdesgrupp för arkitektur, där avrapportering kommer ske i samband med ordinarie möte den 23 mars.

Kommande workshops i arbetet med molnfrågan

eSams arbetsgrupp i molnfrågan, där åtta av medlemmarna löpande arbetar med frågeställningar kopplat till området, har sedan EU-domstolens dom i Schrems II-målet till stor del fokuserat på konsekvenser av domen. Bland annat har gruppen analyserat tjänster och lösningar, beslut och underlag samt möjliga lösningar framåt. Frågorna är komplexa och tvärfunktionella och det finns sällan givna svar, varför samverkan och erfarenhetsutbyte blir särskilt värdefullt.

Nu breddas dialogen så att eSams samtliga medlemmar inbjuds att delta. Detta sker genom att arbetsgruppen samordnar möten inom utvalda områden där mötesdeltagarna kan diskutera olika frågeställningar, lösningsförslag och möjlig samverkan. Några möten hölls under slutet av 2020 och fler planeras under våren. Inbjudningar till mötena skickas från eSams kansli till Samordningsgruppen, som i sin tur kan skicka inbjudningarna vidare till den eller de som kan ha intresse att delta. Hittills är följande möten planerade:

- (25/1 Atlassian och hur vi i offentliga sektorn påverkas av Atlassians nya licensmodell)

- 9/2 fortsatta diskussioner runt Atlassian och den nya licensmodellen,
- 11/2 och 15/2 behörighetstjänster i molnet, t.ex. Azure AD, Adobe Creative Cloud
- 15/2 mobila informationstjänster, t.ex. hur kan man ha kontroll över det data som används i mobila informationstjänster, utmaningar kring upphandling, ev. behov av riktlinjer m.m.

Fler möten tillkommer löpande, vill du delta på något av dem kan du kontakta din representant i Samordningsgruppen.

Temamöte – AI-utveckling och jämställdhet

Årets första temamöte gick djupare in på hur jämställdhetsfrågor tas i beaktande vid utveckling av AI. Jämställdhetsmyndigheten har i samarbete med andra myndigheter sett ett behov mer forskning kring hur digitalisering påverkar jämställdhetspolitiken samt hur digitalisering och myndigheters användning av AI kan få olika konsekvenser för kvinnor och män. **Sara Nilsson**, senior utredare på Jämställdhetsmyndigheten, inledde med att beskriva Jämställdhetsmyndigheten uppdrag och stöd. Jämställdhetspolitiken knyter också an till FN:s globala mål.

Kristina Althoff från Statskontoret beskrev värdet av att innovation tar sin utgångspunkt i den statliga värdegrunden för ökad jämställdhet. Det är särskilt två av Statskontorets områden som berör frågan; *Bidra till förvaltningspolitisk utveckling* och *Främja och samordna arbetet för en god förvaltningskultur*. I digitaliseringsarbetet är det flera frågor som behöver inkluderas; Demokrati, legalitet och objektivitet, respekt, fri åsiktsbildning samt effektivitet och service. **Åsa Trotzig** från Försäkringskassan redogjorde för risker de har identifierat i sitt utvecklingsarbete med AI.

Jämställdhetsmyndigheten, Skatteverket, Försäkringskassan och AI Sustainability Center ska under 2021 testa hur jämställdhetsfrågor kan omsättas i AI i praktiken, inom ramen för ett Vinnova-finansierat pilotprojekt.

Kalendarium

- 9 februari, fortsatta samtal kring Atlassians nya licensmodell, Samordningsgruppen
- 11 och 15 februari, behörighetstjänster i molnet, t.ex. Azure AD, Adobe Creative Cloud, Samordningsgruppen
- 15 februari, workshop mobila informationstjänster för Samordningsgruppen
- 16 februari, sakområdesgrupp säkerhet, expertgrupp säkerhet
- 16 februari, utvecklingsforum
- 18 februari, Samordningsgruppen, expertgrupp juridik
- 25 februari, sakområdesgrupp arkitektur

Läs mer på esamverka.se och följ oss på LinkedIn: [eSamverkansprogrammet \(eSam\)](#).
Nyhetsbrevet publiceras också på esamverka.se